

ORGANIZACJA EGZAMINÓW PRAKTYCZNYCH NA KATEGORIĘ C i D.

Egzaminy na prawo jazdy w DORD Wrocław odbywają się na zasadach określonych w **Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury** z dnia 28 czerwca 2019 r. (Dz. U. z 2019 r., poz. 1206 z późn. zm.) **w sprawie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez egzaminatorów oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach.**

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA EGZAMINU PAŃSTWOWEGO POLEGA NA:

wykonaniu 4 zadań określonych w tabeli nr 2, w tym dwóch obowiązkowych tj. zadania nr 1 i 2 oraz dwóch dodatkowych (od 3 do 6) wybranych losowo przez system teleinformatyczny ośrodka egzaminowania, zgodnie z techniką kierowania pojazdem i kryteriami określonymi w tabeli nr 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia. Informacja o wylosowanych pytaniach do zadania nr 1 oraz dwóch dodatkowych zadań egzaminacyjnych zamieszczona jest na liście osób zakwalifikowanych na egzamin.

Wyciąg z tabeli nr 2 (zadania na placu manewrowym)

Poz.	Zadania egzaminacyjne
1	Przygotowanie do jazdy, sprawdzenie stanu technicznego podstawowych elementów pojazdu odpowiedzialnych bezpośrednio za bezpieczeństwo jazdy.
2	Ruszanie z miejsca oraz jazda pasem ruchu do przodu i tyłu.
3	Parkowanie skośne (wjazd przodem – wyjazd tyłem).
4	Parkowanie prostopadłe (wjazd tyłem – wyjazd przodem albo wjazd przodem – wyjazd tyłem).
5	Parkowanie równoległe (wjazd tyłem – wyjazd przodem).
6	Ruszanie z miejsca do przodu na wzniesieniu.

Egzamin praktyczny na placu manewrowym obejmuje sprawdzenie:

- przygotowania pojazdu do jazdy, w tym między innymi umiejętności sprawdzenia stanu technicznego podstawowych elementów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo jazdy dla wszystkich kategorii prawa jazdy,
- umiejętności wykonywania manewrów, które realizowane są na placu manewrowym ośrodka.

Pamiętać należy, że części praktycznej egzaminu w ruchu drogowym nie można przeprowadzić w przypadku, gdy osoba egzaminowana kieruje pojazdem na placu manewrowym w sposób pozwalający stwierdzić, że jej zachowanie zagraża bezpośrednio życiu i zdrowiu uczestników ruchu drogowego lub naraża swoje życie i zdrowie na uszczerbek. Przez takie zachowanie osoby egzaminowanej, rozumie się w szczególności:

- 1) przejechanie kołem przez linie wyznaczające zewnętrzne krawędzie stanowisk;
- 2) najechanie albo potrącenie pachołka lub tyczki;
- 3) dwukrotne nieprawidłowe wykonanie zadania, o którym mowa w poz. 2-6 tabeli nr 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia.

Zadania egzaminacyjne na placu manewrowym kategoria „C1, C” i „D1, D” prawa jazdy wykonujemy w następującej kolejności 1, 2, 3, 4, 5, 6:

Zadanie nr 1.

Przygotowanie do jazdy, sprawdzenia stanu technicznego podstawowych elementów pojazdu odpowiedzialnych bezpośrednio za bezpieczeństwo jazdy.

Kryteria – wyciąg z tabeli nr 4

1) sprawdzenie stanu technicznego podstawowych elementów pojazdów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ruchu drogowego – osoba egzaminowana musi zaprezentować, że potrafi sprawdzić:

- a) poziom oleju w silniku,
- b) poziom płynu chłodzącego,
- c) poziom płynu hamulcowego,
- d) obecność płynu w zbiorniku spryskiwaczy,
- e) działanie sygnału dźwiękowego,
- f) działanie świateł pozycyjnych,
- g) działanie świateł mijania,
- h) działanie świateł drogowych,
- i) działanie świateł hamowania „STOP”,
- j) działanie świateł cofania,
- k) działanie świateł kierunkowskazów,
- l) działanie świateł awaryjnych,
- m) działanie świateł przeciwmgłowych tylnych
– jeżeli występuje.

Sposób wykonania części zadania określonej w pkt 1:

- na wykonanie czynności osoba egzaminowana ma nie więcej niż 5 minut,
- osoba egzaminowana powinna, co najmniej wskazać, gdzie i przy użyciu jakich przyrządów lub wskaźników sprawdza się poziom odpowiednich płynów w pojeździe,
- w przypadku dokonywania sprawdzenia świateł, o których mowa w lit. i lub j, osoba egzaminowana może poprosić egzaminatora o potwierdzenie działania światła zewnętrznego,

– losowy dobór elementów czynności dla każdej osoby egzaminowanej dokonywany jest przez ośrodek egzaminowania przy użyciu urządzenia komputerowego; urządzenie losuje 1 element spośród elementów określonych w lit. a-e oraz 1 element spośród elementów określonych w lit. f-m; w przypadku awarii systemu teleinformatycznego, losowego doboru elementów części pierwszej zadania dokonuje każda osoba egzaminowana, przed przystąpieniem do wykonania zadania, z zachowaniem podziału losowanych elementów zadania jak dla losowania komputerowego;

2) właściwe ustawienie fotela, lusterek, zagłówek i zapięcie pasów bezpieczeństwa, (jeżeli pojazd jest w nie wyposażony), upewnienie się czy drzwi pojazdu są zamknięte.

Sposób wykonania części zadania określonej w pkt 2:

- w lewym lusterku osoba egzaminowana powinna widzieć lewy bok pojazdu i lewy obszar przestrzeni za pojazdem,
- w prawym lusterku osoba egzaminowana powinna widzieć prawy bok pojazdu i prawy obszar przestrzeni za pojazdem,
- w wewnętrznym lusterku osoba egzaminowana powinna widzieć przez tylną szybę obszar przestrzeni za pojazdem,
- zagłówki powinny być ustawione blisko za głową na wysokości głowy.

5) dodatkowo dla kategorii D1, D sprawdzenie nadwozia, drzwi, wyjść awaryjnych, wymaganego wyposażenia: liczby miejsc, liczby wyjść, koła zapasowego, liczby gaśnic, apteczki.

Zadanie nr 2.

Ruszanie z miejsca oraz jazda pasem ruchu do przodu i tyłu.

Kryteria – wyciąg z tabeli nr 4

- 1) uruchomienie silnika pojazdu;
- 2) włączenie świateł odpowiednich do jazdy w ruchu drogowym – jeżeli światła nie włączają się automatycznie;
- 3) upewnienie się o możliwości jazdy:
 - a) wykluczenie prawdopodobieństwa spowodowania zagrożenia w ruchu drogowym,
 - b) ocena sytuacji wokół pojazdu;
- 4) płynne ruszenie:
 - a) zwolnienie hamulca postojowego – w przypadku gdy jest uruchomiony,
 - b) łagodne puszczenie sprzęgła, zwiększenie obrotów silnika;
- 6) dla prawa jazdy kategorii C1, C, D1, D:
 - a) płynna jazda do przodu pasem Ruchu,
 - b) cofanie po prostej i łuku, z możliwością zatrzymywania się i ponawiania jazdy do przodu, w czasie nie dłuższym niż 5 minut;
- 7) nienajeżdżanie kołem na linii wyznaczające zewnętrzne krawędzie stanowisk;
- 8) nienajeżdżanie na pacholki lub tyczki oraz niepotrącanie ich;
- 9) zatrzymanie pojazdu przed końcem i początkiem pasa ruchu:
 - c) (...) w odległości nie większej niż 1m od linii ograniczającej pas,

W przypadku kategorii D dopuszcza się trzykrotne opuszczenie miejsca kierowcy i pojazdu w czasie wykonywania zadania.

Zadanie nr 3.

Parkowanie skośne (wjazd przodem – wyjazd tyłem).

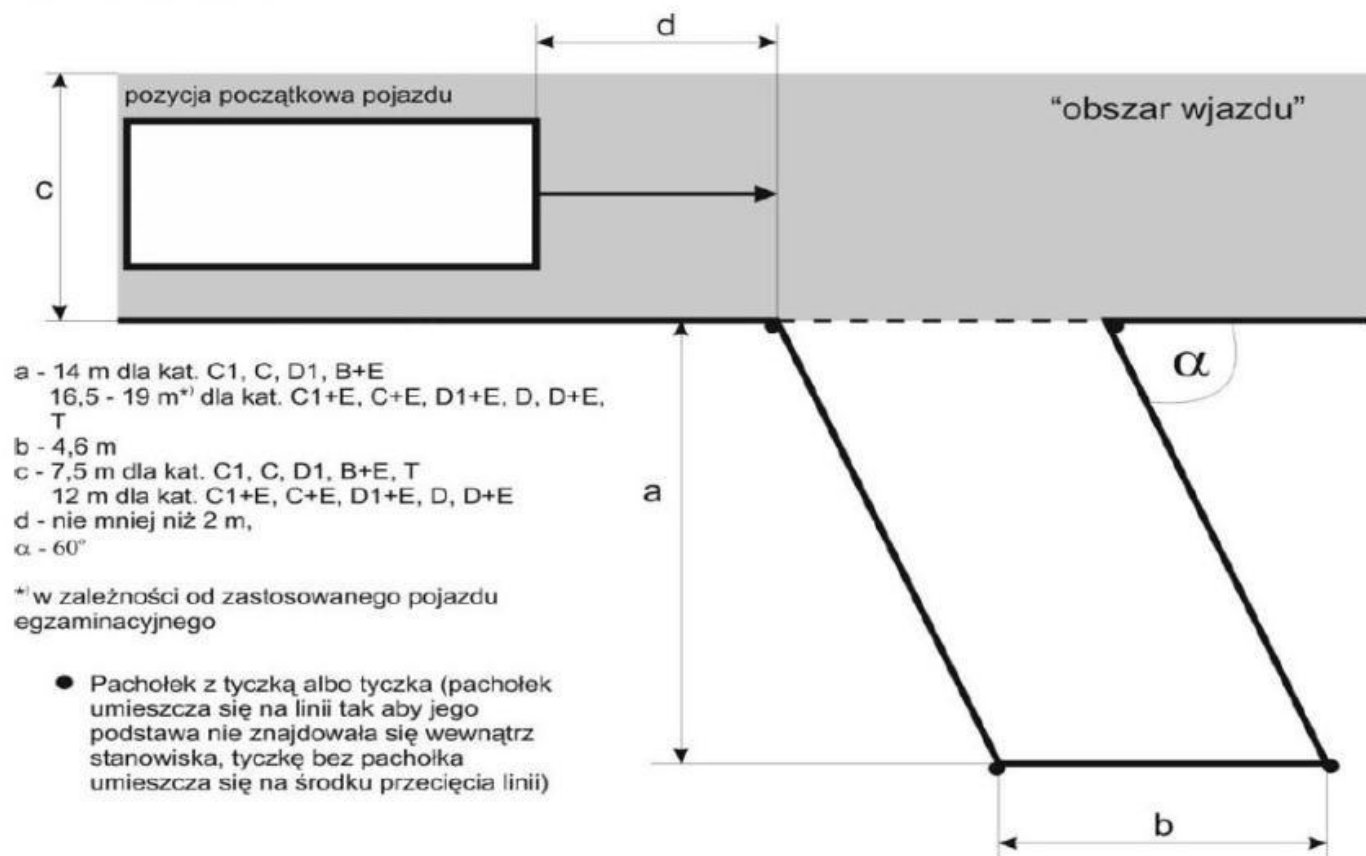
Kryteria – wyciąg z tabeli nr 4

Właściwe sygnalizowanie zamiaru zmiany kierunku jazdy.

Sposób wykonania zadania:

- a) możliwa jedna korekta toru jazdy,
- b) pojazd nie może:
 - wyjechać kołem poza określony obszar wjazdu,
 - naruszyć (najechać kołem lub wyjechać obrysem pojazdu nad linię) linii ograniczających stanowisko,
 - potrącić pachołków lub tyczek,
- c) pozycja pojazdu na stanowisku – wewnątrz stanowiska.

Parkowanie skośne

Zadanie nr 4.

Parkowanie prostopadłe (wjazd tyłem – wyjazd przodem albo wjazd przodem – wyjazd tyłem).

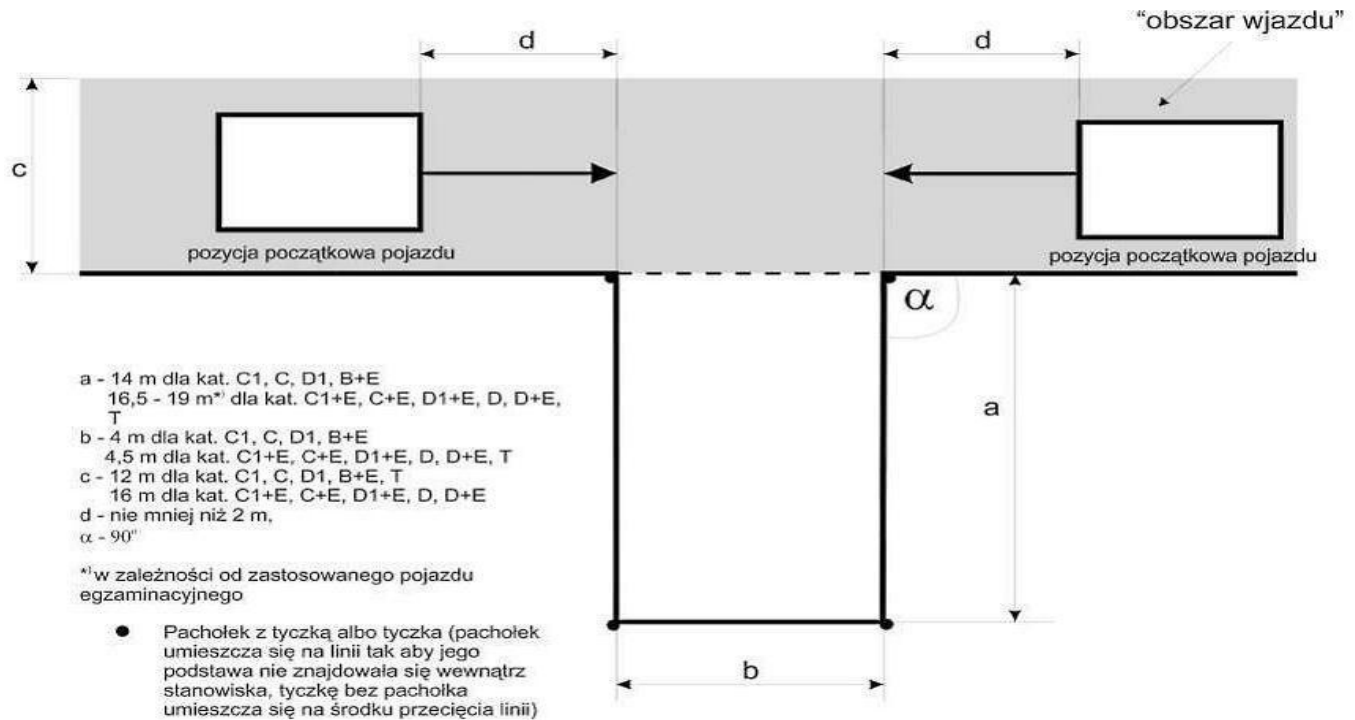
Kryteria – wyciąg z tabeli nr 4

Właściwe sygnalizowanie zamiaru zmiany kierunku jazdy.

Sposób wykonania zadania:

- a) możliwa jedna korekta toru jazdy,
- b) pojazd nie może:
 - wyjechać kołem poza określony obszar wjazdu,
 - naruszyć (najechać kołem lub wyjechać obrysem pojazdu nad linię) linii ograniczających stanowisko,
 - potrącić pachołków lub tyczek,
- c) pozycja pojazdu na stanowisku – wewnątrz stanowiska.

Parkowanie prostopadłe

Zadanie nr 5.

Parkowanie równoległe (wjazd tyłem – wjazd przodem).

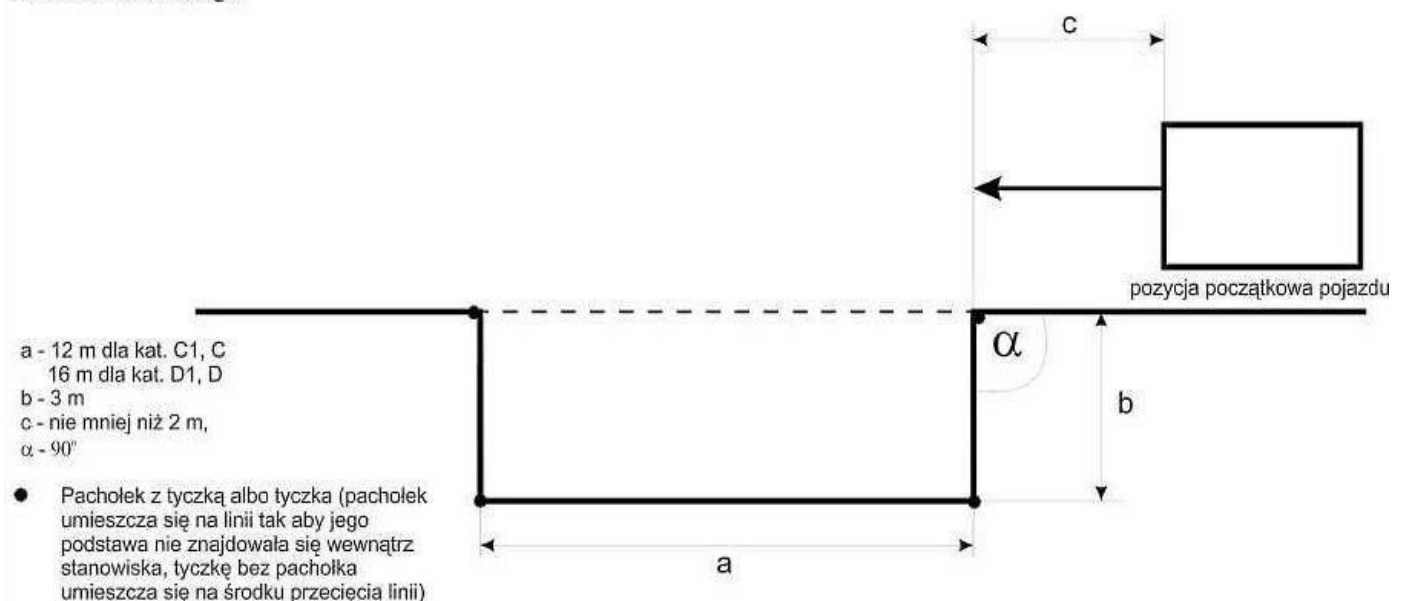
Kryteria – wyciąg z tabeli nr 4

Właściwe sygnalizowanie zamiaru zmiany kierunku jazdy.

Sposób wykonania zadania:

- możliwa jedna korekta toru jazdy,
- pojazd nie może:
 - naruszyć linii ograniczających stanowisko (pacholki lub tyczki), oraz
 - najechać na krawężnik,
- pozycja pojazdu na stanowisku – wewnątrz stanowiska.

Parkowanie równoległe

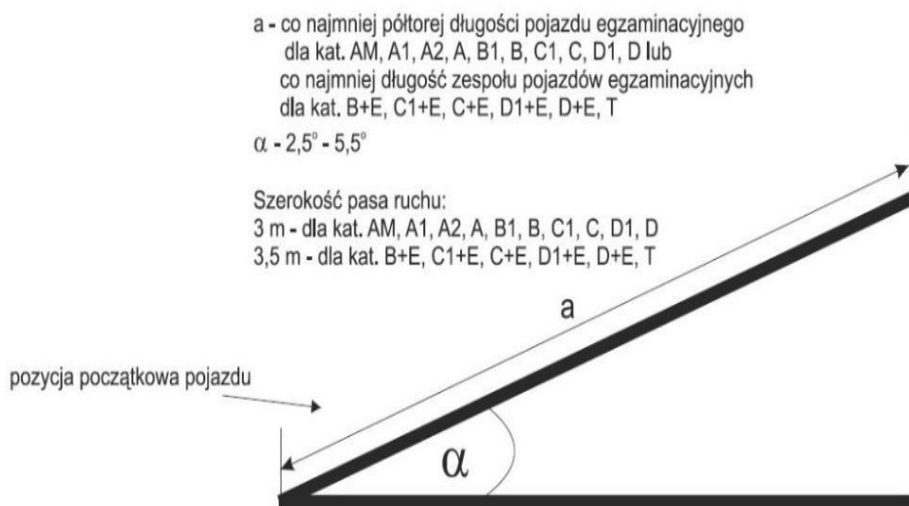

Zadanie nr 6.

Ruszanie z miejsca do przodu na wzniesieniu.

Kryteria – wyciąg z tabeli nr 4

Przy ruszaniu pojazd nie powinien cofnąć się więcej niż 0,2 m, a silnik nie powinien zgasnąć. Osoba egzaminowana w trakcie wykonywania tego manewru po zatrzymaniu pojazdu na wzniesieniu zaciąga albo uruchamia hamulec postojowy, a następnie rusza do przodu zwalniając go.

Egzamin praktyczny w ruchu drogowym :

Egzamin w ruchu drogowym na prawo jazdy kat. „C1, C, D1, D” rozpoczyna się bezpośrednio po zakończeniu egzaminu na placu manewrowym. Ta część egzaminu praktycznego polega na wykonaniu w ruchu drogowym programu egzaminacyjnego zgodnie z przepisami ruchu drogowego i techniką kierowania pojazdem - tabela nr 7 (poniżej), w czasie nie krótszym niż 45 minut. **W trakcie egzaminu w ruchu drogowym egzaminator wydaje kandydatowi na kierowcę polecenia dotyczące zmiany kierunku jazdy lub wykonania określonych przepisami zadań np. parkowania czy hamowania do zatrzymania we wskazanym miejscu.** Pamiętać należy, że zadanie zatrzymania we wskazanym przez egzaminatora miejscu wykonujemy w sposób określony w ustawie „Prawo o Ruchu Drogowym”, to znaczy, że nie hamujemy awaryjnie i zatrzymujemy się przy krawędzi jezdni oraz równoległe do niej. Gdy na danym odcinku drogi mamy do dyspozycji pobocze lub zatokę parkingową, a przepisy nam nie zabraniają, należy zatrzymać się w jednym z powyższych miejsc, pomimo, iż nie wynikało to bezpośrednio z polecenia egzaminatora.

Polecenia egzaminatora wydawane są z wyprzedzeniem umożliwiającym bezpieczne i prawidłowe wykonanie zadań i nie mogą być sprzeczne z przepisami ruchu drogowego oraz nie mogą stwarzać możliwości zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

W przypadku popełnienia przez zdającego błędu, egzaminator powiadomi o tym fakcie używając stwierdzenia np. „błąd” lub „to zadanie zostało wykonane nieprawidłowo”. Gdy zdający to samo zadanie wykona dwukrotnie nieprawidłowo, egzaminator powiadomi zdającego, że wynik egzaminu jest negatywny - egzamin nie będzie jednak przerwany. Przerwanie egzaminu następuje z chwilą wystąpienia okoliczności bezpośrednio zagrażających bezpieczeństwu, w tym w szczególności zachowań określonych w **tabeli nr 1 załącznika nr 2 rozporządzenia** (tabela poniżej). Osoba egzaminowana w każdej chwili egzaminu może wnioskować o jego przerwaniu. Po przerwaniu egzaminu, niezależnie od przyczyny, zawsze kierowanie pojazdem egzaminacyjnym przejmuje egzaminator.

Wyciąg z tabeli nr 7 (zadania w ruchu drogowym)

Poz.	Zadania egzaminacyjne
1	Wjazd na drogę z obiektu przydrożnego.
2	Jazda drogami dwukierunkowymi jednojezdniowymi o różnej liczbie pasów ruchu, posiadającymi odcinki proste i łuki, wzniesienia i spadki, obniżone i podwyższone dopuszczalne prędkości..
3	Jazda drogami dwukierunkowymi dwujezdniowymi o różnej liczbie pasów ruchu, posiadającymi odcinki proste i łuki, wzniesienia i spadki, obniżone i podwyższone dopuszczalne prędkości.
4	Jazda drogami jednokierunkowymi o różnej liczbie pasów ruchu.
5	Przejazd przez skrzyżowania równorzędne – w przypadku egzaminu w zakresie prawa jazdy kategorii C1+E, C, C+E, D1+E, D, D+E, T zadanie realizuje się w zależności od tego, czy sytuacja drogowa umożliwia jego bezpieczne wykonanie oraz od dostępności skrzyżowania.
6	Przejazd przez skrzyżowania oznakowane znakami ustalającymi pierwszeństwo przejazdu (znak A-7, B-20, D-1 oraz w połączeniu z tabliczkami T-6a i T-6c) określonymi w przepisach w sprawie znaków i sygnałów drogowych.
7	Przejazd przez skrzyżowania z sygnalizacją świetlną.
8	Przejazd przez skrzyżowania, na których ruch odbywa się wokół wyspy.
9	Przejazd przez skrzyżowania dwupoziomowe (wjazd i zjazd)*.
10	Przejazd przez przejścia dla pieszych.
13	Przejazd przez torowisko tramwajowe** i kolejowe*.
14	Przejazd przez tunel*.
15	Przejazd obok przystanku tramwajowego** i autobusowego.
16	Wykonanie manewru wyprzedzania – jeżeli jest to możliwe.
17	Wykonanie manewru omijania – jeżeli jest to możliwe.
18	Wykonanie manewru wymijania.
19	Wykonanie manewru zmiany pasa ruchu.
20	Wykonanie manewru zmiany kierunku jazdy w prawo.
21	Wykonanie manewru zmiany kierunku jazdy w lewo.
22	Wykonanie manewru zawracania na skrzyżowaniu.
23	Hamowanie do zatrzymania we wskazanym przez egzaminatora miejscu (manewr może być wykonany na placu manewrowym ośrodka egzaminowania).
24	Hamowanie wykonywane w sytuacjach awaryjnych - nieobowiązkowe.
25	Zmiana biegów właściwa dla energooszczędnej jazdy; w zakresie prawa jazdy kategorii C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E osoba egzaminowana powinna utrzymywać prędkość obrotową silnika w zakresie zielonego pola pracy oznaczonego na obrotomierzu pojazdu egzaminacyjnego.
26	Korzystanie z momentu obrotowego silnika podczas hamowania - stosowanie hamowania silnikiem (dotyczy wyłącznie egzaminu państwowego przeprowadzanego w zakresie prawa jazdy kategorii C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E).

* Jeżeli są dostępne. Ocenę dostępności przejazdu przez torowisko kolejowe, skrzyżowanie dwupoziomowe lub tunel położone w odległości większej niż 2,5 km od placu manewrowego ośrodka egzaminowania, dokonuje egzaminator biorąc pod uwagę w szczególności: przeciętny czas trwania jazdy w ruchu drogowym, ograniczenia w ruchu, natężenie ruchu, zdarzenia drogowego.

** Dotyczy miast z komunikacją tramwajową.

Osoba egzaminowana uzyskuje:

- 1) pozytywny wynik części praktycznej egzaminu państwowego, jeżeli poprawnie wykonała zadania, o których mowa w tabeli nr 2 i 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia.
- 2) negatywny wynik części praktycznej egzaminu państwowego, jeżeli:
 - a) dwukrotnie nieprawidłowo wykonała to samo zadanie egzaminacyjne,
 - b) zachowanie osoby egzaminowanej zagrażało bezpośrednio życiu lub zdrowiu uczestników ruchu drogowego, w szczególności zachowania określone w tabeli nr 1 załącznika nr 2 rozporządzenia lub gdy egzamin został przerwany na wniosek osoby egzaminowanej.

Po zakończeniu części praktycznej egzaminu państwowego egzaminator:

- 1) szczegółowo omawia z osobą egzaminowaną wynik części praktycznej egzaminu państwowego, a jeżeli wynik jest negatywny - podaje przyczyny jego uzyskania;
- 2) przekazuje osobie egzaminowanej wypełniony arkusz przebiegu części praktycznej egzaminu państwowego.

Egzaminator podczas części praktycznej egzaminu zwraca szczególną uwagę na:

- a) sposób wykonywania manewrów na drodze;
- b) zachowanie wobec innych uczestników ruchu drogowego;
- c) umiejętność oceny potencjalnych lub rzeczywistych zagrożeń na drodze;
- d) skuteczność reagowania w przypadku powstania zagrożenia;
- e) sposób używania mechanizmów sterowania pojazdem.
- f) umiejętność zapewnienia bezpieczeństwa wszystkich użytkowników dróg, w szczególności najsłabszych i najbardziej narażonych, przez wykazywanie szacunku dla innych.

Tabela nr 1

ZACHOWANIA OSOBY EGZAMINOWANEJ ZAGRAŻAJĄCE BEZPOŚREDNIO ŻYCIU I ZDROWIU UCZESTNIKÓW RUCHU DROGOWEGO SKUTKUJĄCE PRZERWANIEM EGZAMINU PAŃSTWOWEGO	
1	Spowodowanie kolizji lub wypadku drogowego lub zachowanie osoby egzaminowanej mogące skutkować kolizją lub wypadkiem drogowym.
2	Omijanie pojazdu, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszym.
3	Wyprzedzanie na przejściu dla pieszych i bezpośrednio przed nim.
4	Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu wchodzącemu lub będącemu na oznakowanym przejściu dla pieszych.
5	Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu przechodzącemu na skrzyżowaniu przez jezdnię drogi, na którą wjeżdża osoba egzaminowana.
6	Niezatrzymanie pojazdu w razie przechodzenia przez jezdnię osoby niepełnosprawnej, używającej specjalnego oznaczenia, lub osoby o widocznej ograniczonej sprawności poruszania się w celu umożliwienia jej przejścia.
7	Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu podczas cofania lub włączania się do ruchu.
8	Niezastosowanie się do: 8.1 sygnałów świetlnych, 8.2 sygnałów i poleceń podawanych przez osoby uprawnione do kierowania ruchem drogowym, 8.3 sygnałów i poleceń podawanych przez osoby uprawnione do kontroli ruchu drogowego.
9	Niezastosowanie się do znaków: 9.1 „stop”, 9.2 „zakaz wjazdu ...”, *) 9.3 „zakaz skręcania wlewo”, 9.4 „zakaz skręcania w prawo”, 9.5 „nakaz jazdy...”, *) 9.6 „wskazujących dozwolone kierunki jazdy z pasa ruchu”, 9.7 „linia podwójna ciągła”, 9.8 „zakaz ruchu”.

10	Nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu: 10.1 na skrzyżowaniu, 10.2 pojazdom szynowym, 10.3 rowerzystom, 10.4 podczas zmiany pasa ruchu, 10.5 w razie przecinania się poza skrzyżowaniem kierunków ruchu lub torów jazdy pojazdów poruszających się po tej samej drodze, 10.6 podczas włączania się do ruchu, 10.7 podczas cofania.
11	Naruszenie zakazu zawracania.
12	Przekroczenie dopuszczalnej prędkości o więcej niż 20 km/h.
13	Nieupewnienie się o możliwości wyprzedzania.
14	Naruszenie zakazu wyprzedzania: 14.1 na przejazdach rowerowych i bezpośrednio przed nimi, 14.2 przy dojeżdżaniu do wierzchołka wzniesienia, 14.3 na zakrętach oznaczonych znakami ostrzegawczymi, 14.4 na skrzyżowaniach, 14.5 na przejazdach kolejowych i bezpośrednio przed nimi, 14.6 na przejazdach tramwajowych i bezpośrednio przed nimi.
15	Niezastosowanie się do znaku, „zakaz wyprzedzania”.
16	Wyprzedzanie z niewłaściwej strony.
17	Spowodowanie znacznego utrudnienia ruchu drogowego z powodu utraty panowania nad pojazdem.
18.	Nieupewnienie się przed wjazdem na przejazd kolejowy czy nie zbliża się pojazd szynowy.
*) Odpowiednio do znaków umieszczonych na trasie egzaminu.	